

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף ח.

לפי ההו"א שנחלקו רב יהודה בשם שמואל ורב, במה נחלקו?

בלא עירבו ²	בעירבו ¹	
מותר אם אינו מפולש	אסור היכא שמפולש	לרב
אסור אפי' אם אינו מפולש	מותר אפי' שמפולש	לרב יהודה

הא דאמר רב יהודה דמבוי הכלה לרחבה דינו כמבוי סתום, באיזה אופנים מיירי?

בכלה לצדי רחבה	בכלה לאמצע רחבה	
לא מיירי - דנראה כמפולש לרה"ר	מיירי	לרב יוסף
לא מיירי - דנראה כמפולש לרה"ר	בשתי הפרצות זה כנגד זה: לא מיירי כשאינן הפרצות זה כנגד זה: מיירי ³	לרבה

מבוי שצידו אחד ים וצידו אחד אשפה⁴, מה דינו?

לאיכא דאמרי	ללישנא קמא	
לא אמר לא היתר ולא איסור ⁵	לא אמר לא היתר ולא איסור ⁵	לרבי
היתר - דיש עתה מחיצות	אסור - דשמא ינטלו מחיצות	לחכמים

¹ נחלקו בסברת רב יוסף, דרב ס"ל שאף שכלה המבוי לאמצע חצר או רחבה אם פתח המבוי לחצר/לרחבה ופתח החצר/הרחבה לרה"ר הם זה כנגד זה הוי מבוי מפולש ואסור. ואילו רב יהודה ס"ל שכין שהחצר/שהרחבה עודפים משני צידי הפתח - זה גורם שנראה שהמבוי לרחבה כלה ולא לרה"ר שכנגדו, ולכך לא יבואו להתיר מבוי מפולש גמור ולכן אין לאסור.

² רב ס"ל דנראה מבחוץ ושוה מבפנים הוי מחיצה בין לחצר ובין למבוי (ינדון כנראה משני צדדים), וכיון שכן אין בני החצר אוסרים על המבוי אף שלא עירבו עמו. [והגם שבכל חצירות הם אוסרות על המבוי, היינו דוקא בחצר שזה פתחה שהיא משתמשת במבוי זה ורגילה בו, אבל כאן מיירי שהיא מחיצה שנפרצה, ואין בני החצר רגילים להשתמש בו, ולכן אין הם אוסרים עליו]. ורב יהודה ס"ל שבנראה מבחוץ ושוה מבפנים הוי מחיצה רק לבני חצר שלגבם נראית מחיצה - אבל לא לגבי בני המבוי, ולכן בני החצר אוסרים על בני המבוי לטלטל במבוי - דהמבוי פרוץ במלואו לרשות האסורה לו, ואין לו מחיצה בינו לבין החצר.

³ רבה לא בא לחלוק על רב יוסף, אלא להוסיף עוד תנאי, דמה שאמר רב יוסף שמיירי בכלה לאמצע רחבה שאז אמרינן שהיות שהרחבה ממשיכה משני הצדדים של המבוי - לא נראה כמבוי המפולש לרה"ר, הוא דוקא אם לא היו הפתחים זה כנגד זה, אבל אם היו הפתחים זה כנגד זה אפי' בכלה לאמצע רחבה - הוא נקרא מבוי מפולש וצריך תיקון, ובלא תיקון אסור לטלטל.

⁴ פי' כגון שבצד מזרח היה פתח ושם תיקנו את הפתח כדין בלחי וקורה, ובצד צפון היה ים גבוה י' טפחים מקרקעית הים, ובצד דרום היתה אשפה גבוהה עשרה טפחים, ובצד מערב שם היה סתום ושם היה לו פתחים לחצרות שבהם היה בתים.

⁵ היתר לא - דשמא ינטלו מחיצות, איסור לא - דיש עתה מחיצות.

הוכן עיני כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף ח.

מה חידש רב ומה חידשו המשניות דלהלן?

רב: מבוי שנפרץ במלואו לחצר ונפרצה חצר כנגדו - חצר מותרת ומבוי אסור	המשנה: חצר שהרבים נכנסין לה בזו ויוצאין לה בזו - רה"י לשבת	המשנה: חצר קטנה שנפרצה לגדולה - גדולה מותרת וקטנה אסורה	
אפי' שהפתחים זה כנגד זה שמותר גם לטלטל בה	כשאין הפתחים זה כנגד זה שחייב אם זרק לה מרה"ר	דהיכא שלא דרסי רבים גדולה מותרת ¹	לרב ביבי לרבה ²

עירובין דף ח:

מבוי העשוי כנדל³ מה דינו?

כיצד מתירים את המבואות הקטנים	כיצד מתירים את המבוי הגדול	
עושה בראש כל אחד כנגד רה"ר לחי או קורה מלבד מה שעושה לחי או קורה בצד שכנגד רה"ר עושה צורת הפתח בצד שהם פתוחים למבוי הגדול	עושה לו צורת הפתח בראשו כנגד רה"ר	לאביי לרבה ⁴

מבוי שצידו אחד ארוך וצידו אחד קצר⁵, האם יכול להניח את הקורה באלכסון?

יותר מד' אמות	פחות מד' אמות ⁶	
מניח ביושר כנגד הצד הקצר	מניח באלכסון - ומשתמש תחתיה ⁷	לרב כהנא וכו' לרבה
מניח ביושר כנגד הצד הקצר ⁸		

¹ פי', הייתי אומר שדוקא באופן זה שלא נפרצה גם בכותל השני לרה"ר, שאין רבים שדרסי והולכים מרה"ר זו לרה"ר זו דרך החצר, דרק אז החצר הגדולה מותרת, קמ"ל רב שגם בדרסי רבים מותרת.

² רבה לא יכול לסבור שמייירי היכא שהפתחים זה כנגד זה, דבאופן זה ס"ל שגם רב מודה שאסור, ולכן הוא מעמיד היכא שאין הפתחים זה כנגד זה, ומהמשנה הייתי אומר שרק באה לחייב את הזורק מרה"ר לחצר - כלומר רק לחומרא, ובא רב לומר שגם מותר לטלטל בחצר זו.

³ מרש"י משמע שהיה מבוי גדול ההולך ממזרח למערב, ובצד דרום שלו היו פתוחים הרבה מבואות קטנים, שהם מפולשים ממנו לרה"ר אחרת. ובאמיתות על כל מבוי קטן יש לנו לראות כאן מבוי עקום בצירוף עם המבוי הגדול. והתוס' (בד"ה מבוי) פירשו, שיש גם מבואות בצד הצפוני של המבוי הגדול, אלא שאין המבואות שפתוחים בצד הדרומי מכוונים כנגד הצד הצפוני, כדי שלא יהיה כאן מבוי מפולש. ובדבריהם ניחא לשון כנדל, שכן הנדל יש לו הרבה רגלים משני צדדיו.

⁴ הקשה רבא לאביי, דממ"נ דבריך דלא כמאן, דלכאורה פשוט דבריך הם כשמואל שס"ל שמבוי עקום תורתו כסתום ואין צריך תיקון באמצעיתו, וא"כ למה אתה מצריך במבוי הגדול שיהיה צורת הפתח בפתחו, הא לשמואל סגי בלחי או קורה גם שם. ואם כרב, הא צריך צורת הפתח גם בפתחי המבואות הקטנים, ואתה לא הצרכת. ועוד שלהלכה למעשה פסקו כרב באותו מבוי עקום שהיה בנהרדעא.

⁵ פי' מבוי הפתוח לצד מזרח, והיה כותל דרום שלו ארוך יותר מכותל צפון, בשיעור כדלהלן.

⁶ ואמר רב כהנא, דמייירי באופן שאין באלכסונו יותר מעשר, כלומר שלא היה המבוי רחב כל כך - שבצירוף הפחות מד' אמות ורוחב המבוי יהיה אלכסון הקורה יותר מעשר אמות, דאם היה יותר מעשר אמות האלכסון, לכוי"ע צריך להניח את הקורה ביושר כנגד הקצר.

⁷ דס"ל דקורה משום מחיצה, וגם באלכסון פי קורה יורד וסותם.

⁸ דס"ל קורה משום היכר, ובאלכסון אינו עושה היכר.

הוכן עי"י כולל עיון הדף

ת.ד. 43087, הר נוף, ירושלים 91430
טל/פקס 6515004 • daf@dafyomi.co.il

עירובין דף ח:

במה נחלקו האמוראים דלהלן האם מותר להשתמש תחת הקורה?¹

לרב, ר' חייא, ר' יוחנן - מותר	לשמואל, לר"ש ב"ר, לר"ל - אסור	
משום היכר - ותחת הקורה יש היכר	משום מחיצה - וחודה הפנימי סותם	לביאור הראשון
היכרא מלבר - לבני רה"ר	היכרא מלגיו - לבני המבוי	לאיבעית אימא ²
חודו החיצון יורד וסותם	חודו הפנימי יורד וסותם	לואיבעית אימא ³

הניח קורה מחוץ למבוי על גבי יתדות, האם היא מתירה את המבוי?

לדברי המתיר הנ"ל - דחודו חיצון סותם	לדברי האוסר הנ"ל - דחודו פנימי סותם	
אסור - דהמחיצה רחוקה מהמבוי	מותר - דהמחיצה קרובה למבוי	לרב חסדא
לכו"ע אסור - בעינן קורה על גבי מבוי וליכא		לרבא

¹ אכן בין לחיים, אמר רב חסדא דכו"ע מודים שאסור. וביארו התוס' (בד"ה הכל) בטעם הדבר, דדוקא קורה שרחבה טפח אם נתיר תחתיה אין לחוש שיבואו לצאת, אבל לחי ששיעורו כל שהוא, אם נתיר - יבואו להוציא לרה"ר.

² לכו"ע משום היכר, והמתירים ס"ל שההיכר הוא לבני רה"ר שלא ילמדו מבני המבוי לטלטל גם ברה"ר, דיכירו עי"י הקורה שזו רשות שונה, ולבני רה"ר יש היכר גם תחת הקורה - דהרי הם רואים את הצד החיצוני שלה, ולכן מותר להשתמש תחת הקורה. והאוסרים ס"ל שההיכר הוא לבני המבוי שלא יטעו וימשיכו לטלטל גם ברה"ר, והעומדים במבוי רואים רק את הצד הפנימי של הקורה, ולכן הוא המתיר - ואסור להשתמש תחת הקורה.

³ פי', ודכו"ע קורה משום מחיצה.